



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

## VY\_12\_INOVACE\_A\_PD\_2.SADA\_22

**Název klíčové aktivity:** I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

**Označení v TK:** EU-I/2A-PD-2.sada-č.22

**Autor:** Mgr. Petr Drkal

**Datum vytvoření:** prosinec 2011

**Název DUM:** Husitsví

**Vzdělávací oblast:** Člověk a společnost

**Vyučovací předmět:** Dějepis

**Ročník:** 7.

**Druh učebního materiálu:** prezentace

**Klíčová slova:** husité, Jan Žižka, Zikmund Lucemburský, Prokop Holý, bitva u Lipan

**Anotace:** Žáci v této hodině pracují pod vedením učitele, který má k prezentaci výklad nového učiva. Seznamují se s přehledem hlavních událostí husitské revoluce. Vytváří časovou osu a s pomocí mapek a obrázků odpovídají na připravené úkoly. Na konci prezentace odpoví na kontrolní otázky.

---

# HUSITSTVÍ

## Počátek revoluce

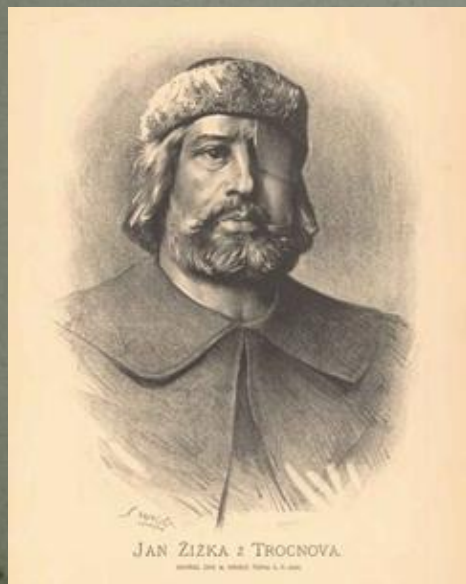
- Husova smrt vyvolala v Čechách i na Moravě vyvolala silné pobouření = 452 pečetí na protestní listině
- k husitství se hlásili lidé ze všech vrstev, počet stoupenců jeho názorů vzrůstal = posměšně nazýváni **viklefíté** nebo **husité**
- **první pražská defenestrace 30. 7. 1419** = husité vedení Janem Želivským přišli s požadavky na novoměstskou radnici, vyházeli konšely z okna a zabili
- Praha ovládnuta husity = počátek husitských válek
- Václav IV. umírá v srpnu 1419



*První pražská defenestrace*

# Průběh revoluce

- vítězství husitů pod vedením Jana Žižky z Trocnova
- r. 1420 bitva u Sudoměře, na Vítkově, u Vyšehradu
- r. 1421 na sněmu v Čáslavi vytvořen program = čtyři artikuly pražské, odmítnutí Zikmunda
- svobodné kázání bible
- přijímání pod obojí
- církev zbavena majetku a světského panování
- trestání smrtelných hříchů
- r. 1422 bitvy u Kutné Hory a Německého Brodu
- r. 1424 porážka Pražanů v bitvě u Malešova, Žižka umírá u Přibyslavi



*bitva na Vítkově*

- vítězství husitů pod vedením **Prokopa Holého**
- porážka 3., 4. a 5. křížové výpravy = bitvy u **Ústí nad Labem** (1426), u **Tachova** (1427) a **Domažlic** (1431)
- **spanilé jízdy** (rejsy) do okolních zemí = šíření husitství
- jednání husitů pod vedením Prokopa Holého s **koncilem v Basileji** o artikulech (1433)
- nejednotnost husitů, **radikálové** = pokračování v boji, **umírnění** = chtějí smír

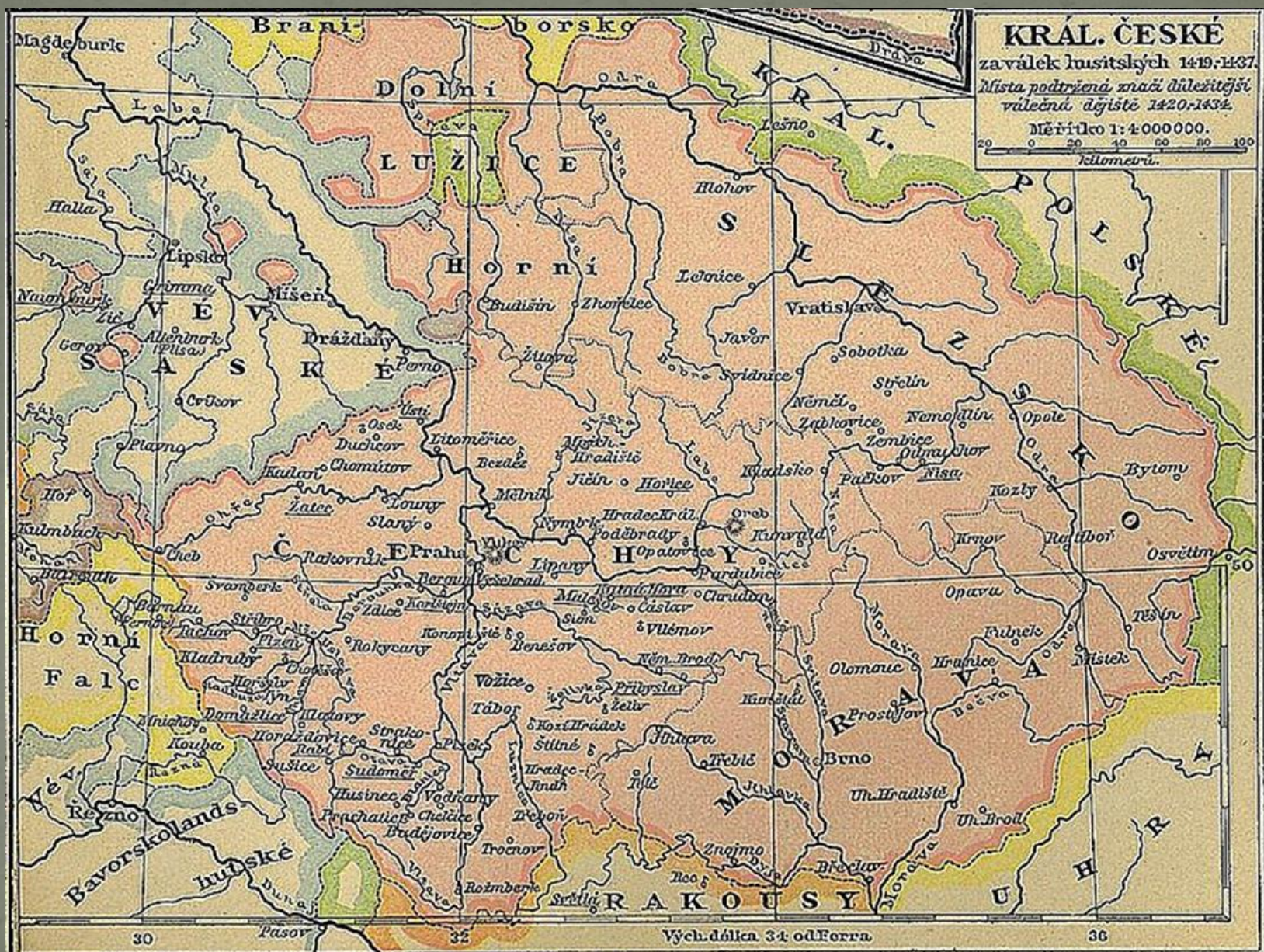


## Konec revoluce

- 30. 5 1434 bitva u Lipan, táborsko – sirotčí vojska X husitská šlechta, umírnění pražané a katolíci, **radikálové poraženi**, Prokop Holý zahynul, zajatci upáleni
- r. 1436 v Jihlavě vyhlášen smír husitů s katolickou církví = **basilejská kompaktáta** (povolení přijímání pod obojí ), šlechta a města si nechají majetek, Zikmund přijat za českého krále
- poslední boj vedl Jan Roháč z Dubé, jeho hrad Sión byl dobyt, Roháč zajat a popraven (1437)
- Zikmund Lucemburský zemřel r. 1437 ve Znojmě, vymřela lucemburská dynastie



*bitva u Lipan*



## Hlavní letopočty a události

- 30. 7. 1419 útok na Novoměstskou radnici
- 1420 založení Tábora
- 25. 3. 1420 bitva u Sudoměře
- 14. 7. 1420 1. křížová výprava, bitva na Vítkově, korunovace Zikmunda Lucemburského
- 1421 čáslavský sněm, sesazení Zikmunda, 2. křížová výprava
- 1422 3. křížová výprava
- 1423 Žižkův vojenský řád
- 11. 10. 1424 smrt Jana Žižky z Trocnova
- 1427 4. křížová výprava
- 1431 5. křížová výprava
- 1433 jednání v Basileji
- 30. 5. 1434 bitva u Lipan
- 1436 basilejská kompaktáta, uznání Zikmunda Lucemburského českým králem
- 1437 odpor a poprava Jana Roháče z Dubé, smrt Zikmunda

## Odpověz s pomocí učebnice:

- a) přečtěte si text písně Ktož jsou boží bojovníci, o čem je, jaký měla účel
- b) k událostem doplň letopočet a vytvoř časovou osu:

- Čáslavský sněm
- Přijetí kompaktát, Zikmund Lucemburský českým králem
- Bitva u Sudoměře
- Smrt Jana Žižky
- Bitva na Vítkově
- Bitva u Ústí nad Labem
- Bitva u Lipan
- Bitva u Tachova
- Defenestrace novoměstských konšelů
- Bitva u Domažlic
- Zikmundova smrt
- Basilejský koncil

## Správné řešení:

*Ktož jsů boží bojovníci  
a zákona jeho,  
prostež od Boha pomoci  
a úfajtě v něho,  
že konečně s ním  
vždycky zvítězíte.*

*Nepřátel se nelekejte,  
na množství nehleďte,  
Pána svého v srdci mějte,  
proň a s ním bojujte  
a před nepřáteli neutíkejte.*

1. 1419 Defenestrace novoměstských konšelů
2. 1420 Bitva u Sudoměře
3. 1420 Bitva na Vítkově
4. 1421 Čáslavský sněm
5. 1424 Smrt Jana Žižky
6. 1426 Bitva u Ústí nad Labem
7. 1427 Bitva u Tachova
8. 1431 Bitva u Domažlic
9. 1433 Basilejský koncil
10. 1434 Bitva u Lipan
11. 1436 Přijetí kompaktát, Zikmund Lucemburský českým králem
12. 1437 Zikmundova smrt



## Otázky a úkoly:

1. Proč se stal symbolem husitů kalich?
2. O co usilovaly dva proudy husitů?
3. Co to byly čtyři artikuly pražské?
4. Kdo byli hlavní vnitřní a vnější nepřátelé husitů?
5. Kolik bylo proti husitům zorganizováno křížových výprav, jak všechny dopadly?
6. Jak se jmenovali dva nejvýznamnější vojevůdci?
7. Co to byly spanilé jízdy?
8. Proč jednali husité v Basileji?
9. Kdo proti sobě bojoval v bitvě u Lipan, jaký měla důsledek?

Použitá literatura:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Dějepis 7 pro ZŠ a VG UČ*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-558-4.

Obrázky zdroj:

Defenestrace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-09-29]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Liebscher, Adolf -](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Liebscher,_Adolf_-_Svr%C5%BEen%C3%AD_kon%C5%Ael%C5%AF_s_Novom%C4%Bstsk%C3%A9_radnice_30._%C4%8Dervence_1419.jpg)

[Svr%C5%BEen%C3%AD\\_kon%C5%Ael%C5%AF\\_s\\_Novom%C4%Bstsk%C3%A9\\_radnice\\_30.\\_%C4%8Dervence\\_1419.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Liebscher,_Adolf_-_Svr%C5%BEen%C3%AD_kon%C5%Ael%C5%AF_s_Novom%C4%Bstsk%C3%A9_radnice_30._%C4%8Dervence_1419.jpg)

Bitva na Vítkově. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-09-29]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Adolf\\_Liebscher -](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Adolf_Liebscher_-_Bitva_na_vrchu_V%C3%ADtkov%C4%B.jpg)

[\\_Bitva\\_na\\_vrchu\\_V%C3%ADtkov%C4%B.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Adolf_Liebscher_-_Bitva_na_vrchu_V%C3%ADtkov%C4%B.jpg)

Žižka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-09-29]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan\\_Vil%C3%ADmek -](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Jan_%C5%BDi%C5%BEka_z_Trocnova.jpg)

[\\_Jan\\_%C5%BDi%C5%BEka\\_z\\_Trocnova.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jan_Vil%C3%ADmek_-_Jan_%C5%BDi%C5%BEka_z_Trocnova.jpg)

Prokop Holý. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-09-29]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prokop\\_Hol%C3%BD.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prokop_Hol%C3%BD.jpg)

Bitva u Lipan. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-09-29]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Josef\\_Mathausen - Bitva u Lipan roku 1434.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Josef_Mathausen_-_Bitva_u_Lipan_roku_1434.jpg)

Mapa. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-09-29]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kingdom\\_of\\_Bohemia\\_during\\_the\\_Hussite\\_Wars.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kingdom_of_Bohemia_during_the_Hussite_Wars.jpg)

Text. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-09-29]. Dostupné z:

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kto%C5%BE\\_s%C3%BA\\_bo%C5%BE%C3%AD\\_bojovn%C3%AD.gif](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kto%C5%BE_s%C3%BA_bo%C5%BE%C3%AD_bojovn%C3%AD.gif)